

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2023. gada 23. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Akcīzes nodoklis – Direktīva 2008/118/EK – 16. panta 1. punkts – Atļauja darboties kā akcīzes preču noliktavai – Secīgi apturēšanas pasākumi – Krimināltiesisks raksturs – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 48. un 50. pants – Nevainīguma prezumpcijas princips – *Ne bis in idem* princips – Samērīgums

Lietā C-412/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Satu Mare* (Satu Mares apgabaltiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2021. gada 9. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 6. jūlijā, tiesvedībā

Dual Prod SRL

pret

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca – Comisia regională pentru autorizarea operatorilor de produse supuse accizelor armonizate,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), tiesneši L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], S. Rodins [*S. Rodin*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerālvokāts: E. M. Kolins [A. M. Collins],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Dual Prod SRL* vārdā – D. Pătrăuș, A. Șandru un T. D. Vidrean-Căpușan, avocați,
- Rumānijas valdības vārdā – E. Gane un A. Wellman, pārstāves,
- Itālijas valdības vārdā – G. Palmieri, pārstāve, kam palīdz G. Galluzzo, *avvocato dello Stato*,

* Tiesvedības valoda - rumāņu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Armenia* un *J. Jokubauskaitė*, pārstāves,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 20. oktobra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2008/118/EK (2008. gada 16. decembris) par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK (OV 2009, L 9, 12. lpp.), 16. panta 1. punktu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 48. panta 1. punktu un 50. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Dual Prod SRL* un *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca – Comisia regională pentru autorizarea operatorilor de produse supuse accizelor armonizate* (Klužas-Napokas reģionālā valsts finanšu ģenerāldirekcija – Preču, kurām ir piemērojams saskaņotais akcīzes nodoklis, operatoru atļauju reģionālā nodaļa, Rumānija), it īpaši ar mērķi atcelt lēmumu, ar kuru pēdējā minētā ir apturējusi *Dual Prod* atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2008/118 15. un 16. apsvērumā bija noteikts:
 - “(15) Tā kā ražošanas un uzglabāšanas telpās nepieciešams veikt pārbaudes, lai nodrošinātu nodokļu parāda iekasēšanu, šādu pārbaūžu atvieglošanai ir jāsiglabā kompetento iestāžu apstiprinātu noliktavu sistēma.
 - (16) Jānosaka arī prasības, kas jāizpilda apstiprinātiem noliktavu turētājiem un tirgotājiem, kuriem nav apstiprināta noliktavas turētāja statusa.”
- 4 Šīs direktīvas 1. panta 1. punktā bija noteikts:
 - “Šī direktīva nosaka vispārēju režīmu attiecībā uz akcīzes nodokli, ko tieši vai netieši uzliek šādu preču patēriņam (turpmāk “akcīzes preces”):
[..]
 - b) spirts un alkoholiskie dzērieni, uz ko attiecas [Padomes] Direktīva 92/83/EEK [(1992. gada 19. oktobris) par to, kā saskaņojams akcīzes nodoklis spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem (OV 1992, L 316, 21. lpp.),] un [Padomes] Direktīva 92/84/EEK [(1992. gada 19. oktobris) par spirta un alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa likmju saskaņošanu (OV 1992, L 316, 29. lpp.)];
[..].”

5 Minētās direktīvas 4. pantā bija paredzēts:

“Šajā direktīvā, kā arī tās īstenošanas noteikumos piemēro šādas definīcijas:

1) “apstiprināts noliktavas turētājs” ir fiziska vai juridiska persona, kurai dalībvalsts kompetentās iestādes devušas atļauju, veicot savu darbību, ražot, pārstrādāt, glabāt, saņemt vai sūtīt akcīzes preces saskaņā ar atliktās nodokļa maksāšanas režīmu akcīzes preču noliktavā;

[..]

7) “atliktās nodokļa maksāšanas režīms” ir nodokļa režīms, kuru piemēro tādu akcīzes preču ražošanai, pārstrādei, glabāšanai vai pārvietošanai, uz ko neattiecas muitas maksājumu atlikšanas procedūra vai režīms, un kura rezultātā akcīzes nodokļa maksāšanu atliek;

[..]

11) “akcīzes preču noliktava” ir vieta, kur apstiprināts noliktavas turētājs, veicot savu darbību, ražo, pārstrādā, glabā, saņem vai nosūta akcīzes preces atliktās nodokļa maksāšanas režīmā, ievērojot īpašus noteikumus, ko noteikušas tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā atrodas attiecīgā akcīzes preču noliktava.”

6 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 15. pantu:

“1. Katra dalībvalsts paredz noteikumus par to akcīzes preču ražošanu, pārstrādi un glabāšanu, uz kurām attiecas šī direktīva.

2. Ja akcīzes nodoklis nav samaksāts, akcīzes preču ražošana, pārstrāde un glabāšana notiek akcīzes preču noliktavā.”

7 Direktīvas 2008/118 16. pants bija formulēts šādi:

“1. Lai apstiprināts noliktavas turētājs izveidotu un turētu akcīzes preču noliktavu, ir vajadzīga tās dalībvalsts kompetento iestāžu atļauja, kurā atrodas attiecīgā akcīzes preču noliktava.

Tādu atļauju dod atbilstīgi nosacījumiem, kurus attiecīgās iestādes ir pilnvarotas paredzēt, lai novērstu iespējamu nodokļu nemaksāšanu vai stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

2. Apstiprinātā noliktavas turētāja pienākumi ir šādi:

[..]

b) ievērot tās dalībvalsts prasības, kuras teritorijā atrodas akcīzes preču noliktava;

[..]

d) ievest akcīzes preču noliktavā un uzskaitīt, līdzko pārvietošana ir beigusies, visas akcīzes preces, ko pārvieto, piemērojot atliktās nodokļa maksāšanas režīmu, izņemot gadījumus, kad piemēro 17. panta 2. punktu;

e) piekrist jebkurai pārraudzībai un krājumu kontrolei.

[..]”

Rumānijas tiesības

- 8 2015. gada 8. septembra *Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal* (Likums Nr. 227/2015 par Nodokļu kodeksu; 2015. gada 10. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 688; turpmāk tekstā – “Nodokļu kodekss”) 364. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir noteikts:

“Kompetentā iestāde akcīzes preču noliktavas atļauju uzņēmumam izsniedz tikai tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

[..]

- d) tādas fiziskas personas gadījumā, kura savu darbību veic kā apstiprināts noliktavas turētājs, – tā nav rīcībnespējīga un nav ar galīgu spriedumu vai nosacīti notiesāta par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem:

[..]

12. šajā kodeksā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.”

- 9 Šī kodeksa 369. panta 3. punktā ir noteikts:

“Pēc uzraudzības struktūru priekšlikuma kompetentā iestāde var apturēt akcīzes preču noliktavas atļauju:

[..]

- b) uz laikposmu no viena līdz divpadsmit mēnešiem, ja tiek konstatēts, ka ir radušies kādi no 452. panta 1. punkta b)–e), g) un i) apakšpunktā minētajiem faktiem;
- c) līdz brīdim, kad krimināllietā ir pieņemts galīgais spriedums, ja ir ierosināta krimināllieta par 364. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;

[..].”

- 10 Minētā kodeksa 452. pantā ir paredzēts:

“(1) Šādi fakti ir noziedzīgi nodarījumi:

[..]

- h) kad jebkura persona ārpus akcīzes preču noliktavas glabā vai Rumānijas teritorijā tirgo akcīzes vai marķējamas preces atbilstoši šai sadaļai, ja šīs preces nav marķētas vai ir marķētas nepareizi, vai tām ir viltots marķējums, pārsniedzot šādu limitu – 10 000 cigarešu, 400 cigāru, kuru svars ir trīs gramī, 200 cigāru, kuru svars pārsniedz trīs gramus, kilograms smēķējamās tabakas, 40 litru etilspirta, 200 litru stipro alkoholisko dzērienu, 300 litru starpproduktu, 300 litru raudzēto dzērienu, izņemot alu un vīnu;

i) kad tiek izmantotas mobilas caurules, elastīgas caurules vai citas līdzīgas caurules un nekalibrētas tvertnes, kā arī pirms skaitītāja tiek novietotas renes vai krāni, no kuriem var iegūt tādu spirta vai stipro alkoholisko dzērienu daudzumu, kas netiek mērīts ar skaitītāju;

[..].

(3) Pēc tam, kad kompetentā uzraudzības iestāde ir konstatējusi 1. punkta b)–e), g) un i) apakšpunktā minētos faktus, tā izdod rīkojumu pārtraukt darbību un apzīmogot iekārtas atbilstoši iekārtas slēgšanas tehnoloģiskajām procedūrām un nosūta pārbaudes aktu nodokļu iestādei, kas ir izsniegusi atļauju, pievienojot priekšlikumu apturēt akcīzes preču noliktavas atļauju.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 11 *Dual Prod* ir saskaņā ar Rumānijas tiesībām dibināta sabiedrība, kurai ir atļauja darboties spirta un alkoholisko dzērienu, kas tiek aplikti ar akcīzes nodokli, ražošanas jomā.
- 12 2018. gada 1. augustā šīs sabiedrības telpās tika veikta kratīšana.
- 13 Pēc kratīšanas tika sākts kriminālprocess *in rem* aizdomu dēļ par noziedzīgiem nodarījumiem atbilstoši Nodokļu kodeksa 452. panta 1. punkta h) un i) apakšpunktam, kas ietvēra, pirmkārt, tāda daudzuma pārvietošanu un glabāšanu ārpus akcīzes preču noliktavas, kas pārsniedz 40 litru etilspirta, kura spirta tilpumkoncentrācija ir vismaz 96 % tilpuma, un, otrkārt, caurules montāžu uz ražošanas iekārtas.
- 14 Ar 2018. gada 5. septembra lēmumu kompetentā administratīvā iestāde apturēja *Dual Prod* atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai uz divpadsmit mēnešiem, pamatojoties uz Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta b) apakšpunktu. Šī iestāde šo tiesību normu ir interpretējusi tādējādi, ka tā ļauj veikt šādu apturēšanu, balstoties tikai uz norādēm par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu saistībā ar akcīzes preču tiesisko regulējumu.
- 15 2019. gada 13. decembrī *Curtea de Apel Oradea* (Oradjas apelācijas tiesa, Rumānija), kurā *Dual Prod* cēla prasību par 2018. gada 5. septembra lēmumu, apturēšanas ilgumu samazināja līdz astoņiem mēnešiem, uzskatīdama, ka Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētā maksimālā apturēšanas termiņa noteikšana ir acīmredzami nesamērīga. Minētā apturēšana tika pilnībā izpildīta.
- 16 Pēc tam, kad *Dual Prod* 2020. gada 21. oktobrī tika noteikts apsūdzētā statuss kriminālprocesā, kas tika sākts pēc 2018. gada 1. augusta kratīšanas, kompetentā administratīvā iestāde saskaņā ar Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta c) apakšpunktu vēlreiz apturēja *Dual Prod* atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai līdz kriminālprocesa galīgai izskatīšanai. *Dual Prod* šo lēmumu pārsūdzēja *Tribunalul Satu Mare* (Satu Mares apgabaltiesa, Rumānija).
- 17 Šī tiesa norāda, ka Direktīvā 2008/118 ir ietvertas vispārīgas tiesību normas attiecībā uz akcīzes preču noliktavu atļaujām. No tā minētā tiesa secina, ka nevainīguma prezumpcijas un *ne bis in idem* principam, kādi tie ir nostiprināti Hartas 48. panta 1. punktā un 50. pantā, var būt nozīme šajā lietā.

- 18 Šajā ziņā minētā tiesa vaicā, pirmkārt, vai nevainīguma prezumpcijas princips ir pretrunā tam, ka administratīva iestāde uz nenoteiktu laiku aptur atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai, kas pieder juridiskai personai, vienīgi tāpēc, ka pastāv norādes, ka pēdējā minētā esot izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, un pat pirms tiesa ir pieņēmusi galīgu nolēmumu par šīs personas vainu.
- 19 Minētā tiesa uzsver, ka *Dual Prod* piešķirtās atļaujas apturēšana šķietami norāda uz to, ka šī sabiedrība tiek uzskatīta par vainīgu, un kriminālprocess jau ilgāk nekā trīs gadus nav pabeigts.
- 20 Otrkārt, attiecībā uz *ne bis in idem* principu iesniedzējtiesa vaicā, vai tas, ka juridiskai personai par vieniem un tiem pašiem faktiem tiek piemēroti divi viena un tā paša rakstura sodi nodokļu procedūrā tikai tāpēc, ka paralēlais kriminālprocess ir nonācis noteiktā stadijā, ir saderīgs ar Hartas 50. pantu.
- 21 Šādos apstākļos *Tribunalul Satu Mare* (Satu Mares apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Hartas 48. panta 1. punkta tiesību normas, kuras attiecas uz nevainīguma prezumpcijas principu, tās skatot kopā ar Direktīvas 2008/118 16. panta 1. punktu, var tikt interpretētas tādējādi, ka tās nepieļauj tādu tiesisko situāciju kā šajā lietā, kurā administratīvais lēmums par alkohola ražošanas darbības veikšanas atļaujas apturēšanu var tikt pieņemts, pamatojoties vienīgi uz pieņēmumiem, par kuriem notiek izmeklēšana krimināllietā, bez galīga notiesājošā sprieduma krimināllietā?
- 2) Vai Hartas 50. panta tiesību normas, kuras attiecas uz *ne bis in idem* principu, tās skatot kopā ar Direktīvas 2008/118 16. panta 1. punktu, var tikt interpretētas tādējādi, ka tās nepieļauj tādu tiesisko situāciju kā šajā lietā, kurā vienai un tai pašai personai par vieniem un tiem pašiem faktiem tiek piemēroti divi vienāda rakstura sodi (alkohola ražošanas darbības veikšanas atļaujas apturēšana), kuru vienīgā atšķirība ir sodu ilgums?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 22 Pirmām kārtām, jāatgādina, ka Hartas piemērošanas joma, ciktāl runa ir par dalībvalstu rīcību, ir noteikta tās 51. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru uz dalībvalstīm Hartas noteikumi attiecas tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus, un tādējādi šī norma apstiprina Tiesas pastāvīgās judikatūras atziņu, ka Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir jāpiemēro visās situācijās, kuras reglamentētas Savienības tiesībās, taču ne ārpus šādām situācijām (spriedums, 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 78. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 23 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka līdztekus kriminālprocesa sākšanai *in rem* pēc kratīšanas *Dual Prod* telpās kompetentā administratīvā iestāde atbilstoši Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta b) apakšpunktam uz divpadsmit mēnešiem apturēja šai sabiedrībai piešķirto atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai. Pēc tam, kad *Dual Prod* cēla prasību, apturēšana tika samazināta līdz astoņiem mēnešiem. Pēc apturēšanas beigšanās minētā administratīvā iestāde saskaņā ar Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta c) apakšpunktu šo pašu atļauju vēlreiz apturēja uz nenoteiktu laiku, pamatojoties uz to, ka *Dual Prod* ir noteikts apsūdzētā statuss kriminālprocesā, kas pret to tika sākts pēc kratīšanas tās telpās.

- 24 No tā izriet, ka pamatlietā aplūkotie apturēšanas pasākumi ir saistīti ar iespējamo pienākumu neizpildi, kas Rumānijas tiesiskajā regulējumā ir noteikti atļaujas darboties kā akcīzes preču noliktavai īpašniekiem, lai novērstu jebkādu nodokļu nemaksāšanu vai stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.
- 25 Šajā ziņā jāatgādina, ka Direktīvas 2008/118 piemērošanas jomā, kuras mērķis ir ieviest vispārēju saskaņotu akcīzes nodokļa režīmu, nodokļu nemaksāšanas un stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas novēršana ir gan Savienības, gan dalībvalstu tiesību vispārējs mērķis. Proti, pirmkārt, pēdējām minētajām ir legītimas intereses veikt atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu savas finanšu intereses, un, otrkārt, krāpšanas nodokļu jomā, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un iespējamās ļaunprātīgās izmantošanas apkarošana ir šīs direktīvas mērķis, kā apstiprināts tās 15. un 16. apsvērumā un 16. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 13. janvāris, *MONO*, C-326/20, EU:C:2022:7, 28. un 32. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 26 Tālab, ja dalībvalsts aptur atļauju, kas vajadzīga, lai izmantotu akcīzes preču noliktavu Direktīvas 2008/118 izpratnē, pamatojoties uz norādēm par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu attiecībā uz akcīzes preču tiesisko regulējumu, tā īsteno šo direktīvu un tātad Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, un tādējādi tai ir jāievēro Hartas tiesību normas.
- 27 Otrām kārtām, lai gan galu galā iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai abus pamatlietā aplūktos apturēšanas pasākumus var kvalificēt kā “krimināltiesiska rakstura sodus”, lai piemērotu Hartas 48. panta 1. punktu un 50. pantu, tomēr ir jāatgādina, ka šajā ziņā nozīme ir trim kritērijiem. Pirmais kritērijs ir attiecīgā noziedzīgā nodarījuma juridiskā kvalifikācija valsts tiesībās, otrais ir pats noziedzīgā nodarījuma veids, un trešais – soda, ko attiecīgajai personai varētu piespriest, smaguma pakāpe (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 5. jūnijs, *Bonda*, C-489/10, EU:C:2012:319, 37. punkts, un 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 25. punkts).
- 28 Attiecībā uz pirmo kritēriju nešķiet, ka Rumānijas tiesībās pamatlietā aplūkotie apturēšanas pasākumi būtu kvalificējami kā “krimināltiesiski”.
- 29 Tomēr jāuzsver, pirmkārt, ka to Hartas tiesību normu piemērošana, ar kurām tiek aizsargātas krimināllietā apsūdzētas personas, nav ierobežota vienīgi ar procesiem un sodiem, kurus valsts tiesībās kvalificē kā “krimināltiesiskus”, bet gan tā piemērošanas joma – neatkarīgi no šādas kvalifikācijas valsts tiesībās – aptver arī procesus un sodus, kas ir jāuzskata par tādiem, kam piemīt krimināltiesisks raksturs, balstoties uz abiem pārējiem šī sprieduma 27. punktā minētajiem kritērijiem (spriedums, 2018. gada 20. marts, *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, 30. punkts).
- 30 Otrkārt, attiecībā uz kritēriju saistībā ar pašu noziedzīgā nodarījuma raksturu ir jāpārbauda, vai attiecīgajam pasākumam tostarp ir represīvs mērķis, un tas vien, ka šim sodam ir arī preventīvs mērķis, tam neatņem kriminālsoda kvalifikāciju. Proti, kriminālsodi pašā to būtībā ir vērsti gan uz prettiesisku darbību sodīšanu, gan novēršanu. Turpretī pasākumam, ar kuru tiek vienīgi novērsts attiecīgā pārkāpuma dēļ radītais kaitējums, nepiemīt krimināltiesisks raksturs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 89. punkts).
- 31 Šajā lietā šķiet, ka *Dual Prod* darbības apturēšanas pasākumi ir piemēroti līdztekus kriminālprocesam un to mērķis nav bijis atlīdzināt noziedzīgā nodarījuma dēļ nodarīto kaitējumu.

- 32 Tālab ir svarīgi arī norādīt, ka šie apturēšanas pasākumi ietilpst akcīzes preču aprites režīmā un ir pakļauti atliktās nodokļa maksāšanas režīmam, kurš ieviests ar Direktīvu 2008/118 un kurā galvenā loma ir nodokļu noliktavu turētājiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Kapnoviomichania Karelia*, C-81/15, EU:C:2016:398, 31. punkts). Proti, no iesniedzējtiesas nolēmumu izriet, ka minētie pasākumi ir piemērojami tikai saimnieciskās darbības subjektiem, kuriem ir atļauja darboties kā akcīzes preču noliktavām šīs direktīvas 15. un 16. panta izpratnē, uz laiku tiem liedzot no šādas atļaujas izrietošos ieguvumus.
- 33 Tādējādi tādi apturēšanas pasākumi, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, attiecas nevis uz sabiedrību kopumā, bet gan uz konkrētu adresātu kategoriju, kuriem, tā kā tie veic darbību, kas ir īpaši reglamentēta Savienības tiesībās, ir jāatbilst nosacījumiem, kas ir jāizpilda, lai izmantotu atļauju, ko izsniedz dalībvalstis un kas tiem piešķir noteiktas priekšrocības. Tātad iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietā aplūkoti pasākumi ir šo priekšrocību izmantošanas apturēšana, jo kompetentā administratīvā iestāde ir norādījusi, ka atļaujas piešķiršanas nosacījumi vairs nav vai vairs var netikt izpildīti, un tas liecinātu par labu konstatējumam, ka šādiem pasākumiem nav represīva mērķa.
- 34 Šāda norāde šķietami izriet arī no fakta, ka Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā, šķiet, kompetentajai administratīvajai iestādei nav uzlikts pienākums noteikt pamatlietā aplūkotus apturēšanas pasākumus; tas būtu jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 35 Konkrētāk, attiecībā uz pirmo *Dual Prod* piemēroto apturēšanas pasākumu iesniedzējtiesai ir jāizvērtē arī iemesls, kālab kompetentā administratīvā iestāde ir nolēmusi apturēt šīs sabiedrības atļauju uz divpadsmit mēnešiem, proti, uz Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta b) apakšpunktā atļauto maksimālo laikposmu, kā arī iemesls, kālab tiesa, kas izskatīja *Dual Prod* celto prasību, šo laikposmu samazināja līdz astoņiem mēnešiem, lai noteiktu, vai iemesli, kas pamatojuši šādus lēmumus, liecina par preventīvu vai represīvu mērķi.
- 36 Attiecībā uz otro apturēšanas pasākumu, kas *Dual Prod* noteikts, pamatojoties uz Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ir jānorāda, ka tas izbeidzas nevis iepriekš noteiktā brīdī, bet tikai notiekošā kriminālprocesa beigās, kas šķiet vairāk raksturīgi pasākumam ar preventīvu vai aizsargājošu, nevis represīvu mērķi.
- 37 Treškārt, attiecībā uz kritēriju par piemērotā soda smagumu jānorāda – lai gan katrs no abiem pamatlietā aplūkotajiem apturēšanas pasākumiem var radīt negatīvas ekonomiskas sekas *Dual Prod*, tiem tomēr ir šādiem pasākumiem piemītošais preventīvais vai aizsargājošais raksturs un tie principā nesasniedz tādu smaguma pakāpi, kas nepieciešama, lai tos kvalificētu kā krimināltiesiska rakstura, it īpaši, ja tie neliedz šai sabiedrībai šajos apturēšanas laikposmos turpināt veikt saimniecisko darbību, kurai nav nepieciešama atļauja darboties kā akcīzes preču noliktavai.

Par pirmo jautājumu

- 38 Kā izriet no šī sprieduma 16. punkta, iesniedzējtiesā ir celta prasība, lai apstrīdētu otrā attiecībā uz *Dual Prod* noteiktā apturēšanas pasākuma tiesiskumu saskaņā ar Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- 39 No tā izriet, ka ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 48. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai var apturēt administratīvā kārtā līdz kriminālprocesa pabeigšanai tikai tāpēc, ka atļaujas īpašniekam šajā kriminālprocesā ir noteikts apsūdzētā statuss.

- 40 Hartas 48. panta 1. punkts katrai personai nodrošina, ka tā netiek nedz atzīta par vainīgu, nedz pret to izturas kā pret vainīgu pārkāpumā, pirms tās vainu nav atzinusi tiesa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, *Rubach*, C-344/08, EU:C:2009:482, 31. punkts).
- 41 Lai gan šī tiesību norma principā nav pretrunā tam, ka administratīvā iestāde piemēro krimināltiesiska rakstura sodu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 35. punkts), tomēr minētā tiesību norma ir pārkāpta, ja administratīvā iestāde piemēro krimināltiesiska rakstura sodu, pirms tam nekonstatējot iepriekš noteiktas tiesību normas pārkāpumu un nepiedāvājot attiecīgajai personai iespēju sevi attaisnot, un šaubas ir jātulko par labu šai personai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *NKT Verwaltung* un *NKT/Komisija*, C-607/18 P, nav publicēts, EU:C:2020:385, 234., 235. un 237. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 42 Turklāt Hartas 47. pantā ir prasīts, lai ikvienam krimināltiesiska rakstura administratīva soda adresātam būtu tiesību aizsardzības līdzeklis, kas tam ļauj pārbaudīt šo sodu tiesā, kurai ir neierobežota kompetence (spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 32.–35. punkts), un šis tiesību aizsardzības līdzeklis tostarp ļautu pārbaudīt, vai administratīvā iestāde nav pārkāpusi nevainīguma prezumpcijas principu.
- 43 No tā izriet – ja iesniedzējtiesa uzskatītu, ka tāds apturēšanas pasākums, kāds minēts šī sprieduma 39. punktā, Hartas 48. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā ir krimināltiesisks sods, šajā tiesību normā nostiprinātais nevainīguma prezumpcijas princips ir pretrunā tam, ka tiek noteikts šāds pasākums, pat ja vēl nav lemts par šādi sodītās personas vainu kriminālprocesā.
- 44 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Hartas 48. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai var apturēt administratīvā kārtā līdz kriminālprocesa pabeigšanai tikai tāpēc, ka atļaujas īpašniekam šajā kriminālprocesā ir noteikts apsūdzētā statuss, ja apturēšana ir krimināltiesiska rakstura sods.

Par otro jautājumu

Par pieņemamību

- 45 Ciktāl Itālijas valdība šķietami apgalvo, ka otrais jautājums neesot pieņemams, jo iesniedzējtiesa nav pietiekami norādījusi, kādā ziņā fakti, kas ir pamatā abiem pamatlietā aplūkotajiem apturēšanas pasākumiem, ir identiski, šis arguments ir jānoraida.
- 46 Proti, pietiek ar norādi, ka no iesniedzējtiesas nolēmuma pamatojuma, kā arī no otrā jautājuma formulējuma skaidri izriet, ka šīs tiesas ieskatā abi pamatlietā aplūkotie apturēšanas pasākumi tika noteikti to pašu faktu dēļ, kas konstatēti saistībā ar kratīšanu *Dual Prod* telpās un kas radīja aizdomas, ka šī sabiedrība ir izdarījusi noziedzīgus nodarījumus, kuri paredzēti tiesību aktos par akcīzes precēm.
- 47 Tas, vai šāds vērtējums atbilst Hartas 50. panta prasībām, ir jāizskata pēc būtības otrajā prejudiciālajā jautājumā.

Par lietas būtību

- 48 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka juridiskai personai, kurai par tiem pašiem faktiem jau ir piemērots tāda paša rakstura sods, bet kura ilgums ir atšķirīgs, tiek piemērots sods.
- 49 Vispirms jānorāda, ka ar Hartas 50. pantā nostiprināto *ne bis in idem* principu ir aizliegts par tiem pašiem nodarījumiem to pašu personu kumulatīvi saukt pie – šī panta izpratnē – krimināltiesiska rakstura atbildības un piemērot krimināltiesiska rakstura sodus (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Tādējādi otrais jautājums ir lietderīgs pamatlietas atrisināšanai tikai tad, ja katram no abiem pamatlietā aplūkotajiem apturēšanas pasākumiem ir krimināltiesisks raksturs šī panta izpratnē, un tas, ņemot vērā šī sprieduma 27.–37. punktā izklāstītos kritērijus, būtu jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 51 Ņemot vērā šo precizējumu, jāatgādina, ka, pirmām kārtām, uz *ne bis in idem* principa piemērošanu ir attiecināms dubultnosacījums, proti, pirmkārt, ir jāpastāv iepriekšējam galīgam lēmumam (*bis* nosacījums), un, otrkārt, uz tiem pašiem faktiem ir jābūt attiecinātam iepriekšējam lēmumam un vēlākai saukšanai pie atbildības vai nolēmumiem (*idem* nosacījums) (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 28. punkts).
- 52 Pirmkārt, *idem* nosacījums prasa, lai faktiskais sastāvs būtu identisks, nevis tikai līdzīgs. Faktiskā sastāva identiskums ir uzskatāms par konkrētu apstākļu kopumu, kas izriet no notikumiem, kuri būtībā ir tie paši, jo tie ietver vienu un to pašu likumpārkāpēju un ir nedalāmi savstarpēji saistīti laikā un telpā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 36. un 37. punkts).
- 53 Šajā gadījumā šķiet, kā norādījusi pati iesniedzējtiesa, ka abi *Dual Prod* noteiktie apturēšanas pasākumi ir saistīti ar identisku faktisko sastāvu, proti, to, kas tika konstatēts kratīšanā šīs sabiedrības telpās.
- 54 Apstākļi, ka otrais pamatlietā aplūkotais apturēšanas pasākums tika noteikts, pamatojoties uz to, ka *Dual Prod* bija noteikts apsūdzētā statuss kriminālprocesā, nemaina šādu konstatējumu, jo no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šī kriminālprocesa mērķis tieši ir sodīt par tiem pašiem faktiem, kas tika konstatēti kratīšanā.
- 55 Otrkārt, attiecībā uz *bis* nosacījumu jāatgādina – lai tiesas nolēmumu varētu uzskatīt par tādu, ar kuru ir pieņemts galīgs nolēmums par faktiem, kas ir izvērtēti otrā procedūrā, ir nepieciešams ne tikai tas, lai šis nolēmums būtu kļuvis galīgs, bet arī lai tas būtu pieņemts pēc lietas būtības vērtējuma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 29. punkts).
- 56 Šajā lietā, no vienas puses, attiecībā uz lēmuma, ar kuru tika noteikts pirmais apturēšanas pasākums *Dual Prod*, galīgo raksturu iesniedzējtiesai it īpaši būs jāpārliciecinās, ka tiesas nolēmums, ar kuru šāds apturēšanas pasākums tika samazināts līdz astoņiem mēnešiem, katrā ziņā bija stājies likumīgā spēkā datumā, kad attiecībā uz *Dual Prod* tika noteikts otrais apturēšanas pasākums.

- 57 No otras puses, attiecībā uz nosacījumu par lietas izvērtēšanu pēc būtības no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras par *ne bis in idem* principa ievērošanu izriet, ka tad, ja kompetentā iestāde ir noteikusi sodu attiecīgās personas rīcības dēļ, var pamatoti uzskatīt, ka kompetentā iestāde iepriekš ir izvērtējusi lietas apstākļus un ieinteresētās personas rīcības prettiesiskumu (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2019. gada 8. jūlijs, *Mihalache* pret Rumāniju, CE:ECHR:2019:0708JUD005401210, 98. punkts).
- 58 Ja, izvērtējot šī sprieduma 49.–57. punktā atgādinātos nosacījumus, iesniedzējtiesa atzītu, ka pamatlietā ir piemērojams Hartas 50. pants, abu pamatlietā aplūkoto apturēšanas pasākumu kumulācija radītu minētā 50. pantā garantēto pamattiesību ierobežojumu.
- 59 Tomēr šādu ierobežojumu varētu attaisnot ar Hartas 52. panta 1. punktu (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 40. punkts).
- 60 Tādējādi iesniedzējtiesai, otrām kārtām, būtu jāpārbauda, vai šajā gadījumā ir ievēroti visi nosacījumi, ar kādiem Hartas 52. panta 1. punkts ļauj dalībvalstīm ierobežot 50. pantā garantētās pamattiesības.
- 61 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punkta pirmo teikumu visiem Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem jābūt noteiktiem tiesību aktos un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Atbilstoši minētā 1. punkta otrajam teikumam, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus šīm tiesībām un brīvībām drīkst noteikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 62 Pirmkārt, attiecībā uz Hartas 52. panta 1. punkta pirmajā teikumā minētajiem nosacījumiem jānorāda, ka, no vienas puses, iespēja kumulēt abus pamatlietā aplūkotus apturēšanas pasākumus, šķiet, ir paredzēta likumā, proti, Rumānijas Nodokļu kodeksa 369. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā.
- 63 No otras puses, šāda iespēja kumulatīvi saukt pie atbildības un piemērot sodus atbilst Hartas 50. panta būtībai ar nosacījumu, ka valsts tiesiskajā regulējumā nav ļauts saukt pie atbildības un sodīt par vieniem un tiem pašiem faktiem par to pašu noziedzīgo nodarījumu vai lai sasniegtu to pašu mērķi, bet ir paredzēta vienīgi iespēja kumulatīvi saukt pie atbildības un piemērot sodus saskaņā ar atšķirīgu tiesisko regulējumu (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 43. punkts). No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šajā gadījumā šis nosacījums šķietami nav izpildīts.
- 64 Otrkārt, attiecībā uz Hartas 52. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzētajiem nosacījumiem, kurus Tiesa būtu izvērtējusi tikai tad, ja iesniedzējtiesa atzītu, ka šīs tiesību normas pirmajā teikumā izvirzītie nosacījumi šajā gadījumā ir izpildīti, vispirms no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma mērķis vispārīgi ir nodrošināt pareizu akcīzes nodokļa iekasēšanu un cīnīties pret nodokļu nemaksāšanu un stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.
- 65 Ņemot vērā nozīmi, kāda ir piešķirta šim vispārējo interešu mērķim, krimināltiesiska rakstura procesu un sodu kumulēšanu var attaisnot, ja šiem procesiem un sodiem šāda mērķa īstenošanai ir izvirzīti vēl papildu mērķi, kas attiecīgā gadījumā var attiekties uz šīs pašas attiecīgās rīcības, kas veido noziedzīgu nodarījumu, atšķirīgiem aspektiem (spriedums, 2022. gada 22. marts, *Nordzucker* u.c., C-151/20, EU:C:2022:203, 52. punkts).

- 66 Samērīguma princips prasa, lai tāda saukšanas pie atbildības un sodu kumulēšana kā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētā nepārsniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteikto leģitīmo mērķu sasniegšanai piemēroto un vajadzīgo pasākumu robežas, ņemot vērā, ka tad, ja ir izvēle starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas mazāk ierobežojošais un ka radītās neērtības nedrīkst būt nesamērīgas ar paredzētajiem mērķiem (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 48. punkts).
- 67 Runājot par šādas saukšanas pie atbildības un sodu kumulēšanas absolūti nepieciešamo raksturu, jāizvērtē, vai pastāv skaidri un precīzi noteikumi, kas ļauj paredzēt, par kādām darbībām vai bezdarbību var kumulatīvi saukt pie atbildības un sodīt, kā arī koordinēt dažādās iestādes, vai abas procedūras ir īstenotas pietiekami koordinēti un tuvināti laikā un vai sods, kas attiecīgā gadījumā ir piemērots procedūrā, kura hronoloģiski bijusi pirmā, ir ticis ņemts vērā, izvērtējot otro sodu, un tādējādi apgrūtinājums, kas attiecīgajām personām izriet no šādas kumulēšanas, ir absolūti nepieciešams un visi piemērotie sodi atbilst izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumam (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 68 Šajā lietā it īpaši jānorāda, ka no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka, izvērtējot otro *Dual Prod* noteikto apturēšanas pasākumu, kompetentā administratīvā iestāde būtu ņēmusi vērā šai sabiedrībai jau noteiktā pirmā apturēšanas pasākuma smagumu, kas var ietekmēt otrā apturēšanas pasākuma samērīgumu Hartas 52. panta izpratnē.
- 69 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet – lai gan abi pamatlietā aplūkoti apturēšanas pasākumi ir uzskatāmi par krimināltiesiska rakstura sodiem, Hartas 50. pants var nepieļaut to, ka *Dual Prod* tiek noteikts otrais apturēšanas pasākums, kura tiesiskums tiek apstrīdēts iesniedzējtiesā, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 70 Visbeidzot jāpiebilst – pieņemot, ka iesniedzējtiesas ieskatā vismaz viens no abiem pamatlietā aplūkotajiem apturēšanas pasākumiem nav krimināltiesisks sods Hartas 50. panta piemērošanas nolūkā un tālab šis pants nekādā gadījumā nevar liegt kumulēt abus sodus, tomēr, kā norādīja Komisija, otrā apturēšanas pasākuma noteikšanai būtu jāatbilst samērīguma principam kā Savienības tiesību vispārējam principam.
- 71 Šis princips noteic, ka dalībvalstīm ir jāizmanto līdzekļi, kas, ļaujot efektīvi sasniegt valsts tiesībās paredzētos mērķus, nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams, un vismazāk apdraud pārējos attiecīgajos Savienības tiesību aktos noteiktos mērķus un principus. Tiesas judikatūrā šajā ziņā ir precizēts, ka tad, ja ir iespēja izvēlēties no vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk ierobežojošais un radītajām neērtībām ir jābūt samērīgām ar sasniedzamajiem mērķiem (spriedumi, 1990. gada 13. novembris, *Fedesa u.c.*, C-331/88, EU:C:1990:391, 13. punkts, kā arī 2022. gada 13. janvāris, *MONO*, C-326/20, EU:C:2022:7, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 72 Šajā ziņā apstāklis, ka atļaujas darboties kā akcīzes preču noliktavai apturēšanas pasākums, kas noteikts attiecībā uz juridisku personu, kura tiek turēta aizdomās par tādu noteikumu neievērošanu, ar kuriem tiek nodrošināta akcīzes nodokļa pareiza iekasēšana, turpina radīt sekas visā pret šo juridisko personu vērstajā kriminālprocesā, pat ja process jau ir pārsniedzis saprātīgu termiņu, var norādīt uz nesamērīgu minētās juridiskās personas leģitīmo tiesību veikt uzņēmējdarbību aizskārumu.

- 73 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Hartas 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz krimināltiesiska rakstura sodu par noziedzīgiem nodarījumiem attiecībā uz akcīzes preču tiesisko regulējumu piemērot juridiskai personai, kurai par tiem pašiem faktiem jau ir piemērots krimināltiesiska rakstura sods, kas ir kļuvis galīgs, ar nosacījumu, ka:
- iespēja kumulēt abus sodus ir paredzēta tiesību aktos;
 - valsts tiesiskais regulējums liedz saukt pie atbildības un sodīt par vieniem un tiem pašiem faktiem attiecībā uz vienu un to pašu noziedzīgo nodarījumu vai viena un tā paša mērķa sasniegšanai, bet vienīgi paredz saukšanas pie atbildības un sodu kumulāciju saskaņā ar dažādiem tiesiskajiem regulējumiem;
 - saukšanas pie atbildības un sodu mērķi ir savstarpēji papildinoši un tas var būt saistīts ar dažādiem vienas un tās pašas attiecīgās noziedzīgās darbības aspektiem;
 - pastāv skaidri un precīzi noteikumi, kas ļauj paredzēt, par kādām darbībām vai bezdarbību var kumulatīvi saukt pie atbildības un sodīt, kā arī koordinēt dažādās iestādes, lai abas procedūras tiktu īstenotas pietiekami koordinēti un tuvināti laikā un lai sods, kas attiecīgā gadījumā ir piemērots procedūrā, kura hronoloģiski bijusi pirmā, tiktu ņemts vērā, izvērtējot otro sodu, un tādējādi apgrūtinājums, kas attiecīgajām personām izriet no šādas kumulēšanas, būtu absolūti nepieciešams un visi piemērotie sodi atbilstu izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumam.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 74 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 48. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka atļauju darboties kā akcīzes preču noliktavai var apturēt administratīvā kārtā līdz kriminālprocesa pabeigšanai tikai tāpēc, ka atļaujas īpašniekam šajā kriminālprocesā ir noteikts apsūdzētā statuss, ja apturēšana ir krimināltiesiska rakstura sods.**
- 2) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz krimināltiesiska rakstura sodu par noziedzīgiem nodarījumiem attiecībā uz akcīzes preču tiesisko regulējumu piemērot juridiskai personai, kurai par tiem pašiem faktiem jau ir piemērots krimināltiesiska rakstura sods, kas ir kļuvis galīgs, ar nosacījumu, ka:**
 - iespēja kumulēt abus sodus ir paredzēta tiesību aktos;
 - valsts tiesiskais regulējums liedz saukt pie atbildības un sodīt par vieniem un tiem pašiem faktiem attiecībā uz vienu un to pašu noziedzīgo nodarījumu vai viena un tā paša mērķa sasniegšanai, bet vienīgi paredz saukšanas pie atbildības un sodu kumulāciju saskaņā ar dažādiem tiesiskajiem regulējumiem;

- saukšanas pie atbildības un sodu mērķi ir savstarpēji papildinoši un tas var būt saistīts ar dažādiem vienas un tās pašas attiecīgās noziedzīgās darbības aspektiem;
- pastāv skaidri un precīzi noteikumi, kas ļauj paredzēt, par kādām darbībām vai bezdarbību var kumulatīvi saukt pie atbildības un sodīt, kā arī koordinēt dažādās iestādes, lai abas procedūras tiktu īstenotas pietiekami koordinēti un tuvināti laikā un lai sods, kas attiecīgā gadījumā ir piemērots procedūrā, kura hronoloģiski bijusi pirmā, tiktu ņemts vērā, izvērtējot otro sodu, un tādējādi apgrūtinājums, kas attiecīgajām personām izriet no šādas kumulēšanas, būtu absolūti nepieciešams un visi piemērotie sodi atbilstu izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumam.

[Paraksti]